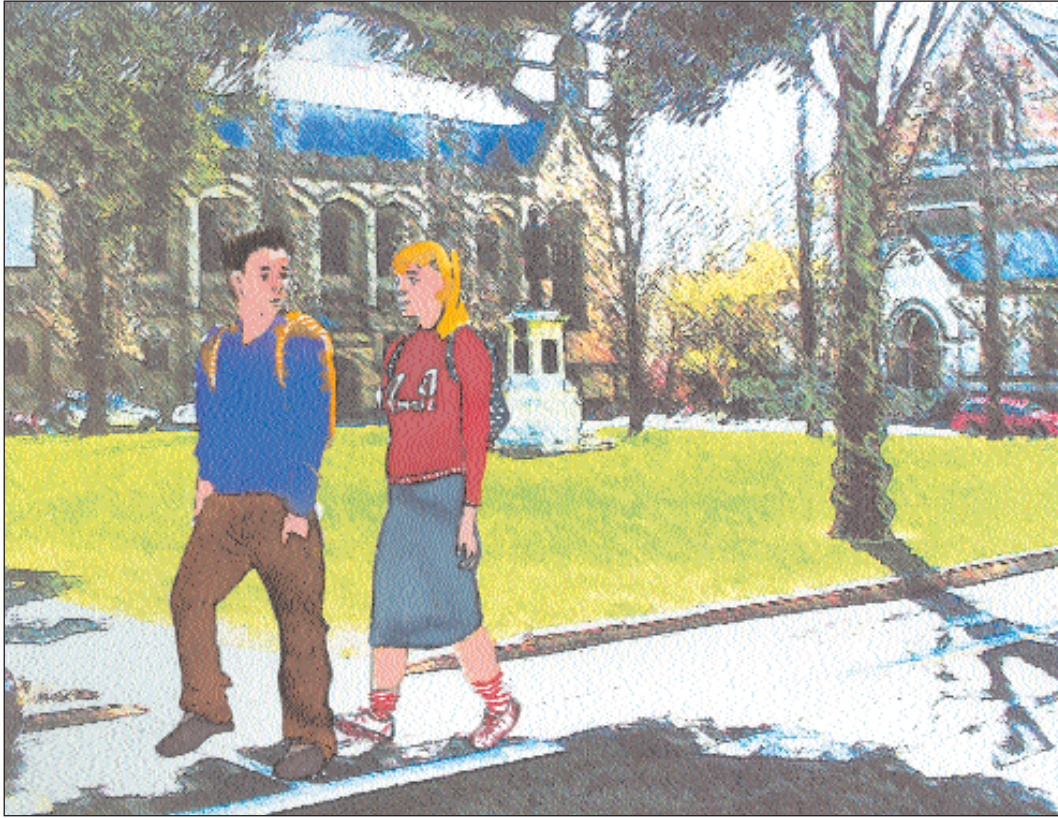


Διακοπές στην Ελλάδα!



- Λίζα:** Τζίμη, θα πάτε φέτος διακοπές στην Ελλάδα;
- Τζίμης:** Ναι, θα πάμε το καλοκαίρι, τον Ιούλιο.
- Λίζα:** Πότε ακριβώς;
- Τζίμης:** Θα φύγουμε από δω στις τρεις Ιουλίου και θα επιστρέψουμε στις είκοσι τέσσερις.
- Λίζα:** Α! Θα είστε εδώ τον Αύγουστο δηλαδή! Εισιτήρια κλείσατε;
- Τζίμης:** Ναι. Τα έκλεισε η μητέρα μου τη Δευτέρα.
- Λίζα:** Ωραία! Αλήθεια, πότε πήγατε στην Ελλάδα για τελευταία φορά;
- Τζίμης:** Το 2000. Τον Ιούλιο του 2000. Εσείς;
- Λίζα:** Εμείς πήγαμε πέρυσι το καλοκαίρι και μάλλον θα ξαναπάμε του χρόνου. Λοιπόν, πρέπει να φύγω τώρα, γιατί έχω ένα ραντεβού με τον οδοντογιατρό στις τρεις. Τα λέμε αύριο.
- Τζίμης:** Γεια!



- 1) Πότε θα πάει ο Τζίμης διακοπές στην Ελλάδα;
- 2) Πόσο καιρό θα μείνει στην Ελλάδα;

ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΙ ΧΡΟΝΟΥ

Προσδιορισμοί χρόνου με
 αιτιατική
 γενική
 σε + αιτιατική

Με αιτιατική μιλάμε για:

Μέρες *τη Δευτέρα, την Τρίτη...*
 Μήνες *τον Ιανουάριο, τον Φεβρουάριο...*
 Εποχές *τον χειμώνα, την άνοιξη...*
 Έτη *το 1993, το 2002*
 Εβδομάδες *την προηγούμενη εβδομάδα, την περασμένη εβδομάδα, την επόμενη εβδομάδα, την άλλη εβδομάδα*
 Τμήματα της ημέρας *το πρωί, το μεσημέρι, το απόγευμα, το βράδυ, τη νύχτα...*

Με γενική μιλάμε για:

Μήνες (όταν δίνουμε και την ημερομηνία) *πρώτη Αυγούστου, δύο Σεπτεμβρίου, τριάντα μία Δεκεμβρίου...*
 Έτη (όταν δίνουμε και την ημερομηνία ή μόνο τον μήνα) *στις 30 Νοεμβρίου του 2001, τον Μάρτιο του 2008...*

Με την πρόθεση «σε» + αιτιατική μιλάμε για:

Ώρα *στη μία η ώρα, στις δύο και μισή, στις τρεις και τέταρτο*
 Ημερομηνία *στις 18 Μαρτίου, στις 30 Νοεμβρίου... αλλά την πρώτη Φεβρουαρίου*

♦ Επίσης, παρατήρησε:

25 Μαρτίου: *στις εικοσιπέντε Μαρτίου* ή *την εικοστή πέμπτη Μαρτίου*
 13 Φεβρουαρίου: *στις δεκατρείς Φεβρουαρίου* ή *την δεκάτη τρίτη Φεβρουαρίου*
 1 Απριλίου, Μαΐου... *ΜΟΝΟ την πρώτη Απριλίου, Μαΐου...*
 3/ 11 /2003 → *3 Νοεμβρίου (του) 2003*

Τι ώρα ανοίγουν τα μαγαζιά;

Είναι Τρίτη, δώδεκα το μεσημέρι, και ο Τζίμης θυμάται ότι θέλει να αγοράσει παπούτσια.

- Τζίμης:** Δημήτρη, πάμε στην αγορά; Θέλω να αγοράσω παπούτσια.
Δημήτρης: Πάμε όποτε θέλεις.
Τζίμης: Τι ώρα ανοίγουν τα μαγαζιά σήμερα;
Δημήτρης: Ανοίγουν κατά τις εννιά.
Τζίμης: Και τι ώρα κλείνουν;
Δημήτρης: Κλείνουν στις δύο το μεσημέρι και ανοίγουν στις πεντέμιση η ώρα το απόγευμα.
Τζίμης: Το απόγευμα ποιες ώρες είναι ανοικτά;
Δημήτρης: Είναι ανοικτά από τις πεντέμιση μέχρι τις οχτώ και μισή. Νομίζω πως είναι καλύτερα να πάμε το απόγευμα. Τι λες και συ;
Τζίμης: Γιατί, τώρα δεν προλαβαίνουμε;
Δημήτρης: Είναι λίγο αργά. Για να πάμε από το σπίτι μέχρι την αγορά στο κέντρο χρειαζόμαστε τουλάχιστον μία ώρα.
Τζίμης: Τότε έχεις δίκιο. Πάμε το απόγευμα...

-  1) Ποιο είναι το ωράριο των καταστημάτων σήμερα;
 2) Γιατί προτείνει ο Δημήτρης να πάνε το απόγευμα στην αγορά;

Το «από...μέχρι» το χρησιμοποιούμε για να μιλήσουμε:

(α) για χρόνο

- ◆ Το μαγαζί ανοίγει στις 9.00 και κλείνει στις 14.30.
Είναι ανοικτό από τις εννέα μέχρι τις δύομιση.
- ◆ Τα περισσότερα καταστήματα είναι κλειστά από τις 3 μέχρι τις 5.30μ.μ.

(β) για αποστάσεις

- ◆ Από την Αθήνα μέχρι τη Θεσσαλονίκη είναι 508 χιλιόμετρα.
(Η Αθήνα απέχει από τη Θεσσαλονίκη 508 χιλιόμετρα.)
- ◆ Από το σπίτι μου μέχρι το σχολείο κάνω δέκα λεπτά.
(μου παίρνει δέκα λεπτά να πάω από το σπίτι μου στο σχολείο.)

Ο Ούγκο στο σχολείο!



Δύσκολες ώρες περνά η Ζοζεφίνα στο σχολείο. Τα παιδιά την πειράζουν και δεν έχει ακόμα κανέναν φίλο. Ώσπου κάποια μέρα εμφανίζεται στο σχολείο ο Ούγκο, κάπως καθυστερημένα. Είναι ένα αγόρι που του αρέσει να σκαλίζει το ξύλο και να παρατηρεί τη φύση. Με τον Ούγκο αλλάζουν όλα στην τάξη. Στο απόσπασμα που ακολουθεί περιγράφεται η πρώτη μέρα του Ούγκο στο σχολείο.



Είναι η τελευταία ώρα για σήμερα. Η δασκάλα κάθεται στο αρμόνιο και τους μαθαίνει ένα καινούργιο τραγούδι... Τότε ξαφνικά η πόρτα ανοίγει. Η δασκάλα σταματάει. Όλοι γυρίζουν προς την πόρτα. Μια γνωστή φιγούρα στέκεται εκεί – γνωστή για την Ζοζεφίνα, όχι για τους άλλους. Όλοι κοιτάζουν έκπληκτοι. Είναι το αγόρι στην άκρη του δρόμου.

Η δασκάλα σηκώνεται όρθια.

«Γεια σου», του λέει. «Δεν σ' έχω ξαναδεί. Τι θέλεις;»

Το παιδί προχωράει μέσα στο δωμάτιο. Δεν φαίνεται καθόλου συνεσταλμένος.

«Καιρός ν' αρχίσουμε σχολείο.»

«Ναι; Μα δεν ανήκεις σ' αυτή την τάξη, έτσι δεν είναι; Πες μου το όνομα της δασκάλας σου για να μπορέσουμε να σε βοηθήσουμε να τη βρεις», λέει η δασκάλα χαμογελώντας.

«Μακάρι να 'ξερα. Πήγα και στη διπλανή τάξη και η δασκάλα από κει μου 'πε να 'ρθω εδώ.»

Σηκώνει το μεγάλο του δάχτυλο και δείχνει την άλλη αίθουσα. Εκείνη τη στιγμή και καρφίτσα να 'πεφτε στην αίθουσα θ' ακουγόταν. Η δασκάλα κοιτάζει σαν χαμένη.

«Δεν έχεις ξανάρθει στο σχολείο;»

«Όχι.»

«Ούτε η μητέρα σου ήταν εδώ όταν διαβάζαμε τον κατάλογο;»

Της ρίχνει ένα επιτιμητικό βλέμμα.

«Τι νόημα έχει να φέρεις τη μητέρα σου στο σχολείο;» Γυρίζει και κοιτάζει και τα άλλα παιδιά στην τάξη σαν να αναρωτιέται τι γνώμη τάχα έχουν κι εκείνα. Τα μάτια του είναι ασυνή-

θιστα γαλάζια, έκπληκτα. Η Ζοζεφίνα παρατηρεί επίσης ότι είναι αδύνατος και κλωμός. Μόνο ο σβέρκος του είναι ηλιοκαμένος. Πράγμα που δεν είναι περίεργο, αφού ο ήλιος μόνο τον σβέρκο του βλέπει. Το κεφάλι του είναι πάντοτε γερμένο πάνω από μικρά κομματάκια ξύλο.

Τώρα η δασκάλα δείχνει ακόμη πιο μπερδεμένη. Λέει με αδύναμη φωνή:

«Μήπως είσαι ο Ούγκο Άντερσον;»

«Ναι, αυτός είμαι», απαντάει το παιδί με αυτοπεποίθηση. Κι απ' τη στιγμή που ακούει το όνομά του, το πρόσωπό του φωτίζεται.

Τότε η δασκάλα πηγαίνει και κλείνει την πόρτα πίσω του. Σαν να προσπαθεί να συμμαζέψει τις σκέψεις της, τον κοιτάζει με έκπληξη.

«Ωστε εσύ είσαι ο Ούγκο Άντερσον», του λέει σιγά. «Τότε αυτή εδώ είναι η τάξη σου βέβαια. Αναρωτιόμασταν τι έγινες.»


«Α, ναι;»

«Ναι», λέει η δασκάλα, «βλέπεις, είσαι λίγο καθυστερημένος.»

Ο Ούγκο σηκώνει το χέρι του και τακτοποιεί το θέμα.

«Θα 'ρχόμουν νωρίτερα», λέει αδιάφορα, «αλλά δεν είχα καιρό, Μις. Αυτό το σχολείο κλείνει φοβερά νωρίς. Πώς μπορούσα να το ξέρω εγώ; Έχω έρθει πολλές φορές, αλλά οι πόρτες είναι κλειστές.»

(Μαρία Γκρίπε, Ούγκο και Ζοζεφίνα)

-  1) Ποια ώρα μπαίνει ο Ούγκο μέσα στην αίθουσα;
2) Η συγγραφέας γράφει για τον Ούγκο ότι «δεν φαίνεται καθόλου συνεσταλμένος». Τι εννοεί;
3) Μπορείς να περιγράψεις τον Ούγκο;
4) Γιατί φαντάζεσαι ότι ο Ούγκο δεν γνωρίζει το ωράριο;
5) Τι νομίζεις ότι θα γίνει στην συνέχεια; Θα έχει ο Ούγκο δυσκολία στο να προσαρμοστεί στο σχολείο;

ΤΟ ΡΗΜΑ «ΡΙΧΝΩ»

- A) Της ρίχνει ένα επιτιμητικό βλέμμα.
B) Το ξέρεις ότι η Κατερίνα ασχολείται με τον αθλητισμό; Ρίχνει ακόντιο.
Γ) – Τι να κάνουμε απόψε;
– Δεν ξέρω. Ρίξε καμιά καλή ιδέα!
– Πάμε να δούμε καμιά ταινία;
– Ρίξε μια ματιά στην εφημερίδα και, αν έχει κάτι καλό, φύγαμε!

Ρίχνω

ένα βλέμμα → κοιτάζω
μια ματιά → κοιτάζω βιαστικά
ακόντιο → πετάω ακόντιο
μια ιδέα → προτείνω κάτι

ΑΝΑΙΤΙΑΤΙΚΑ ΡΗΜΑΤΑ

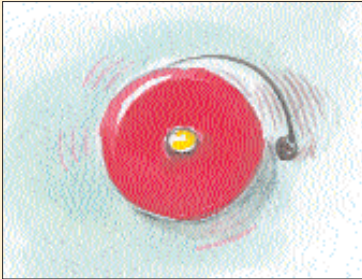
Η Μαρία χτύπησε το κουδούνι.



Ο αέρας έσπασε το τζάμι.



Το κουδούνι χτύπησε.



Το τζάμι έσπασε (με τον αέρα).



Ρήματα όπως το χτυπάω και το σπάω:

αδυνατίζω, ανάβω, ανοίγω, αρρωσταίνω, αρχίζω, βουλιάζω, βράζω, γεμίζω,
καθαρίζω, κλείνω, κονταίνω, λεπταίνω, λερώνω, λιώνω, μαυρίζω,
ξεβάφω, ξυπνώ, σταματώ, στενεύω, φαρδαίνω

Η δίαιτα αδυνάτισε τη Μαρία.

↔

Η Μαρία αδυνάτισε με τη δίαιτα.

Ο ήλιος ξέβαψε τον τοίχο.

↔

Ο τοίχος ξέβαψε από τον ήλιο.

Ο Κώστας έκλεισε την πόρτα.

↔

Η πόρτα έκλεισε.

Ο Γιάννης ξύπνησε το μωρό.

↔

Το μωρό ξύπνησε.